

Nr 27

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående stödåtgärder på fiskets område, m. m. jämte motioner.

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 11, punkten E 12) föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Fiskeriundersökningsfartyg för budgetåret 1970/71 beräkna ett reservationsanslag av 3 000 000 kr. har Kungl. Maj:t i propositionen nr 61 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 6 mars 1970 föreslagit riksdagen att

1) godkänna de grunder för lån och kreditgarantier på fiskets område, som förordats i propositionen,

2) medge att för budgetåret 1970/71 statlig kreditgaranti för lån till konsolidering av fiskeföretag får beviljas intill ett belopp av 20 000 000 kr.,

3) medge att under budgetåret 1970/71 ett belopp av 9 000 000 kr. disponeras för lån från fiskerilånefonden,

4) medge att för tiden t. o. m. den 30 juni 1971 reglering av priserna på fisk m. m. samt importen och exporten av fisk jämte vad därmed hänger samman sker enligt de grunder som förordats i propositionen,

5) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1970/71 för lån i Sveriges kreditbank mot gängse ränta ställa garanti åt föreningen Svensk fisk intill ett belopp av 5 000 000 kr. jämte ränta,

6) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad som förordats i propositionen, beställa ett nytt fiskeriundersökningsfartyg,

7) medge att de i propositionen angivna, tidigare anvisade medlen för restitution av bensinskatt till fiskerinäringen förs över till det för budgetåret 1969/70 anvisade reservationsanslaget Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen,

8) medge att förslagsanslaget Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fritidsfiske anlitas till täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för konsolideringsändamål,

9) på riksstaten under nionde huvudtiteln till Fiskeriundersökningsfartyg för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,

10) på kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder till Fiskerilånefonden för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

I propositionen föreslås i anslutning till ett av fiskprisutredningen avgivet betänkande att under budgetåret 1970/71 statliga fiskerilån skall lämnas med 9 milj. kr. och statliga lånegarantier för att konsolidera ställningen hos låntagare, vilka har råkat ut för ekonomiska svårigheter, med 20 milj. kr.

Vidare framläggs förslag om att ökade medel tillförs fiskets prisreglering. Det sammanlagda beloppet, som budgetåret 1970/71 föreslås stå till förfogande för prisreglering m. m., beräknas till drygt 6 milj. kr., vilket innebär en ökning med ungefär 2 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår.

Härutöver föreslås att medel anvisas till ett nytt fiskeriundersökningsfartyg.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner

dels de vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 934 av herr *Yngve Nilsson m. fl.* och II: 1096 av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Oskarson*, vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att nu gällande minimipriser på fisk och sill måtte höjas i sådan mån att skälig kompensation för prisstegringarna under senare år erhålls,

dels den i anledning av propositionen nr 61 väckta motionen II: 1270 av herrar *Hedin* och *Krönmark*, vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att kreditgarantilån inom fiskerinäringen får medges för såväl fiskefartyg med tillbehör som fiskredskap.

Utskottet

I propositionen erinras om att de statliga insatserna på fiskets område väsentligt vidgats under senare år och att effekten av de försämrade avsättningsförhållandena därmed kunnat motverkas. Fortfarande präglas dock läget inom fisket av svårigheter av speciell karaktär, och departementschefen finner det nödvändigt, att särskilda åtgärder vidtas även i fortsättningen, såväl inom ramen för fiskets prisstöd som i andra former. Departementschefen anser det härvid angeläget, att ett principiellt mål fastslås för fiskeripolitiken så att de åtgärder, som vidtas för att lösa aktuella problem, inte kommer att strida mot de långsiktiga strävandena inom fisket. Den målsättning som härvidlag anses böra gälla för fiskeripolitiken anges i propositionen på följande sätt.

Målet för fiskeripolitiken bör vara att genom marknads- och strukturpolitiska åtgärder skapa stabila ekonomiska förhållanden för ett fiske, som är väl anpassat till avsättningsmöjligheterna på den svenska marknaden och

vid export. När det gäller marknadsåtgärder bör såsom utredningen föreslagit förhållandena inom landet stabiliseras dels genom prisreglerande åtgärder, dels genom åtgärder som allmänt stimulerar avsättningen av fisk. När marknadsåtgärder utformas bör beaktas att de inte leder till en fångstutveckling, som står i strid med strävandena på strukturområdet. Marknadsåtgärderna bör vidare på kort sikt utformas så att marknadsläget för olika fiskslag på bästa sätt utnyttjas. De strukturpolitiska åtgärderna bör syfta till att rationaliseringen inom svenskt fiske främjas bl. a. genom att möjligheter skapas att på rimliga villkor finansiera investeringar i fisket. Genom åtgärder på strukturområdet bör fångstmöjligheterna inom svenskt fiske i största möjliga mån tas till vara samtidigt som fångstkapaciteten hålls inom de gränser, som ges av möjligheterna till en lönsam avsättning på längre sikt.

Utskottet har för sin del inte något att invända mot vad sålunda anförts och förordar därför att nyss återgivna uttalanden i propositionen godtas av riksdagen som allmänna riktlinjer för den fortsatta fiskeripolitiken.

Vid utformningen av sagda politik träder såsom anförts i propositionen fiskets strukturfrågor och finansieringen av fiskets investeringar i förgrunden. Utskottet delar härvid departementschefens uppfattning, att investeringarna i fisket framdeles bör få samma stöd som nu utgår bl. a. på jordbruks- och trädgårdsområdet. Detta innebär, att stödet i enlighet med ett av fiskprisutredningen framlagt förslag bör lämnas genom att statliga kreditgarantier ställs för de lån, som tas i allmänna kreditinrättningar för att finansiera fiskets investeringar. Som departementschefen anfört bör strävandena att åstadkomma rationella och stabila fångstförhållanden inom fisket underlättas genom sådana kreditgarantier.

Med hänsyn till rådande exceptionella förhållanden i fråga om fiskets ekonomiska läge finner utskottet i likhet med departementschefen nödvändigt att finansieringsstödet under nästa budgetår utformas med sikte på att så långt möjligt hjälpa till att lösa de aktuella problemen. Stödet bör sålunda främst inriktas på att möjliggöra att den nuvarande fiskeflottan produktions-tekniskt rationaliseras och effektiviseras samt att en fortsatt konsolidering av de ekonomiska förhållandena vid fiskeföretagen kommer till stånd. De förslag som i nämnda syfte framlagts i propositionen finner utskottet väl avvägda. Utskottet tillstyrker därför att stödet till investeringar för rationaliseringsändamål för nästa budgetår alltjämt lämnas i form av fiskerilån och att ramen för denna långivning fastställs till 9 milj. kr. För konsolideringsändamål bör däremot det statliga stödet lämnas i form av kreditgarantier. Ramen för denna kreditgarantigivning bör såsom föreslagits i propositionen fastställas till 20 milj. kr. för nästa budgetår.

I detta sammanhang framhålls i motionen II: 1270 att allt dyrare redskap kommer till användning i det rationaliserade fisket och att redskapen för t. ex. ålfiske representerar en mycket stor del av den totala investeringen.

Med hänsyn härtill finner motionärerna det angeläget att de i propositionen föreslagna kreditgarantilånen får medges för inköp av såväl fiskefartyg med tillbehör som fiskredskap.

Utskottet får i anledning härav erinra om att, såsom motionärerna även anfört, fiskerilån kan lämnas för inköp av såväl båtar som redskap m. m. Vad gäller kreditgarantier för konsolideringsändamål skall dessa lämnas efter en grundlig kartläggning av den enskilde låntagarens ekonomiska förhållanden och i samband med att en genomgripande sanering av vederbörande företags ekonomi kommer till stånd. Det finns vid denna kreditprövning självfallet ingen anledning att göra undantag för vederbörandes eventuella skuldförbindelser till följd av redskapsinköp o. d. Vad härefter angår den statliga kreditgarantigivning som framdeles avses komma till stånd som stöd till investeringar i fisket syftar det nu framlagda förslaget som förut nämnts till att för fisket skapa villkor som är analoga med dem som i motsvarande avseende gäller i fråga om bl. a. stödet till rationaliseringen på jordbruks- och trädgårdsområdet. I princip bör sålunda gälla att kreditgaranti i samband med investeringar skall kunna lämnas i fråga om samtliga åtgärder som höjer fiskerinäringens effektivitet. Något hinder för att lämna kreditgarantier för anskaffande av fiskredskap synes härvidlag inte komma att föreligga under förutsättning att för kreditstödet i övrigt gällande villkor är uppfyllda. Till den närmare utformningen av sagda villkor torde det för övrigt bli tillfälle för riksdagen att återkomma i ett senare sammanhang. Med hänsyn till vad nu anförts finner utskottet något särskilt uttalande från riksdagens sida inte vara påkallat i anledning av motionen II: 1270.

I propositionen har vidare framlagts förslag till prisreglerande åtgärder på fiskets område för budgetåret 1970/71. Det sammanlagda belopp, som därvid skall stå till förfogande för prisreglering m. m., beräknas till drygt 6 milj. kr., vilket innebär en ökning med ungefär 2 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår. Departementschefen har härvidlag anslutit sig till ett av statens jordbruksnämnd i samförstånd med fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation framlagt förslag. Utskottet har för sin del ingen invändning mot förslaget och förordar därför att riksdagen godtar detsamma. Det sagda innebär bl. a. att utskottet inte funnit de vid riksdagens början väckta motionerna I: 934 och II: 1096 om höjning av minimipriserna på fisk böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Då utskottet även i övrigt funnit sig kunna tillstyrka i propositionen gjorda uttalanden och förslag, hemställer utskottet

att riksdagen

1. a. godkänner de grunder för lån och kreditgarantier på fiskets område som förordats i propositionen,

b. anser motionen II: 1270 besvarad med vad utskottet anfört,

2. medger att för budgetåret 1970/71 statlig kreditgaranti

för lån till konsolidering av fiskeföretag får beviljas intill ett belopp av 20 000 000 kr.,

3. medger att under budgetåret 1970/71 ett belopp av 9 000 000 kr. disponeras för lån från fiskerilånefonden,

4. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 934 och II: 1096 medger att för tiden t. o. m. den 30 juni 1971 reglering av priserna på fisk m. m. samt importen och exporten av fisk jämte vad därmed hänger samman sker enligt de grunder som förordats i propositionen,

5. bemyndigar fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1970/71 för lån i Sveriges kreditbank mot gängse ränta ställa garanti åt föreningen Svensk fisk intill ett belopp av 5 000 000 kr. jämte ränta,

6. bemyndigar Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad som förordats i propositionen, beställa ett nytt fiskeriundersökningsfartyg,

7. medger att de i propositionen angivna, tidigare anvisade medlen för restitution av bensinskatt till fiskerinäringen förs över till det för budgetåret 1969/70 anvisade reservationsanslaget Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen,

8. medger att förslagsanslaget Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fritidsfiske anlitas till täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för konsolideringsändamål,

9. på riksstaten under nionde huvudtiteln till *Fiskeriundersökningsfartyg* för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,

10. på kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1970/71 anvisar ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Stockholm den 5 maj 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Skårman (fp), Carl Eskilsson (m), Magnusson (s), Augustsson (s)*, Skagerlund (fp), Svenungsson (m)*, Manne Olsson (s), fru Margit Lundblad (s) och herr Harald Petersson (cp);

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Johanson i Västervik (s), Lundmark (s), Trana (s)*, Jonasson (cp), fru Lindberg (s)*, herr Nilsson i Lönsboda (fp), fru Sundström (s)*, fru Dahl (s) och herr Krönmark (m)*.

* Ej närvarande vid justeringen.